



ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Tomáše Foltase a soudců Davida Hipšra a Lenky Krupičkové v právní věci žalobkyně: **H. N.**, zastoupena JUDr. Zbyňkem Petrem, Ph.D., LL.M., advokátem se sídlem Kalinovo nábřeží 605, Havlíčkův Brod, proti žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**, se sídlem Na Poříčním právu 1/376, Praha 2, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 11. 10. 2023, č. j. 13 Ad 27/2022-22,

t a k t o :

Usnesení Městského soudu v Praze ze dne 11. 10. 2023, č. j. 13 Ad 27/2022-22, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

I.

[1] Úřad práce České republiky – krajské pobočky pro hlavní město Prahu přiznal žalobkyni rozhodnutím ze dne 22. 7. 2016, č. j. 14269/2016/AAG (dále též „prvostupňové rozhodnutí“), příspěvek na péči ve výši 800 Kč měsíčně, a to na základě její žádosti ze dne 23. 12. 2015.

[2] Rozhodnutím žalovaného ze dne 7. 9. 2022, č. j. MPSV-2022/158832-911 (dále též „rozhodnutí žalovaného“), bylo prvostupňové rozhodnutí změněno, a to tak, že žalobkyni byl přiznán od prosince 2015 příspěvek na péči ve výši 4 000 Kč měsíčně a od srpna 2016 příspěvek na péči ve výši 4 400 Kč, přičemž výrok III. rozhodnutí žalovaného ze dne 7. 10. 2020, č. j. MPSV-2020/199788-911, kterým byl žalobkyni zvýšen příspěvek na péči na 12 800 Kč měsíčně od července 2020, zůstal platný dle tohoto rozhodnutí.

II.

[3] Žalobkyně podala proti rozhodnutí žalovaného žalobu k Městskému soudu v Praze (dále též „městský soud“), který ji odmítl, a to z důvodu neodstranění vad žaloby ve smyslu § 37 odst. 5 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále též „s. ř. s.“). Konstatoval, že žalobkyně nevylicila, jakých konkrétních nezákonných úvah, hodnocení či závěrů se měl správní orgán vůči její osobě dopustit, a to ať už v procesu vydání napadeného rozhodnutí či přímo rozhodnutím samotným, a rovněž neozřejmila svůj právní náhled na to, proč se má jednat o nezákonnosti. Městský soud dále uvedl, že jelikož žalobkyně podala žalobu k poštovní přepravě až v pondělí dne 14. 11. 2022, tedy v poslední den zákonem stanovené lhůty pro podání žaloby, nebyl soud povinen ji vyzývat k odstranění vad žaloby ve smyslu § 37 odst. 5 s. ř. s. Žalobkyně pak žalobní body nedoplnila ani ve svém podání ze dne 17. 1. 2023. Městský soud proto dospěl k závěru, že žaloba doručená dne 16. 11. 2022 neobsahuje žádný projednatelný žalobní bod, a proto ji dle § 37 odst. 5 s. ř. s. odmítl. Usnesení městského soudu (stejně jako všechna dále citovaná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu) je dostupný na www.nssoud.cz a soud na něj na tomto místě pro stručnost odkazuje.

III.

[4] Proti usnesení městského soudu podala žalobkyně (dále též „stěžovatelka“) v zákonné lhůtě kasační stížnost z důvodů obsahově podřaditelných pod § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. Stěžovatelka souhrnně dovozuje, že městský soud neměl žalobu odmítnout. Posouzení městského soudu, dle kterého v této věci podaná žaloba nesplňuje všechny náležitosti, je nesprávné. Stěžovatelka v podané žalobě, resp. v odpovědi na výzvu soudu ze dne 17. 1. 2023 vedle nesouhlasu s vynesením rozsudku bez jednání uvedla i zcela konkrétní důvod žaloby. Nelze proto přisvědčit tvrzení městského soudu, dle kterého stěžovatelka žádný žalobní bod neuvedla, resp. ani nedoplnila. Stěžovatelka je rovněž názoru, že městský soud nesprávně aplikoval § 37 odst. 5 s. ř. s. Pokud měl městský soud pochybnosti o přítomnosti žalobního bodu, měl stěžovatelku ve smyslu uvedeného ustanovení řádně vyzvat k doplnění žaloby. Dle stěžovatelky tak městský soud na základě chybných závěrů nesprávně odmítl žalobu bez nařízení jednání. Dále stěžovatelka konstatovala, že posuzování žalovaného nebylo důkladné, ba naopak bylo neúplné, nepřesvědčivé a někdy i nesprávné, což ostatně potvrdil i městský soud ve svých dřívějších rozsudcích proti předchozím rozhodnutím žalovaného v této věci. Stěžovatelka proto navrhla, aby Nejvyšší správní soud napadené usnesení zrušil a věc vrátil městskému soudu k dalšímu řízení.

IV.

[5] Žalovaný se ke kasační stížnosti nevyjádřil.

V.

[6] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3, 4 s. ř. s.).

[7] Kasační stížnost je důvodná.

pokračování

[8] Kasační stížností je napadeno usnesení o odmítnutí návrhu. V takovém případě se nelze domáhat přezkumu ve věci samé; předmětem přezkumu může být pouze otázka, zda krajský soud postupoval správně, když návrh stěžovatele odmítl (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 4. 2005, č. j. 3 Azs 33/2004-98, č. 625/2005 Sb. NSS). Podle další judikatury Nejvyššího správního soudu (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 1. 2004, č. j. 7 Azs 13/2004-54, a ze dne 5. 1. 2006, č. j. 2 As 45/2005-65) lze kasační stížnost proti odmítavému usnesení podat pouze z důvodu uvedeného v § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. Tento důvod je totiž ve vztahu k důvodům podle písm. a) až d) téhož ustanovení důvodem speciálním. Je-li dán důvod podle písm. e), vylučuje to důvody podle písm. a), c) a d), neboť nezákonným je rozhodnutí o odmítnutí návrhu (žaloby) nebo o zastavení řízení v každém případě i tehdy, byla-li v něm soudem nesprávně posouzena právní otázka ve smyslu § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., bylo-li řízení u krajského soudu zmatečné ve smyslu § 103 odst. 1 písm. c) s. ř. s., nebo je-li rozhodnutí krajského soudu nepřezkoumatelné ve smyslu § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 8. 2012, č. j. 4 As 57/2012-13). Podřazení kasačních důvodů pod konkrétní písmeno § 103 odst. 1 s. ř. s. je přitom záležitostí právního hodnocení věci Nejvyšším správním soudem (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 1. 2004, č. j. 2 Afs 7/2003-50, publ. pod č. 161/2004 Sb. NSS).

[9] Podstatou nyní projednávané věci je otázka, zda městský soud postupoval správně, když žalobu odmítl z důvodu absence projednatelného žalobního bodu.

[10] Dle § 71 odst. 1 písm. d) s. ř. s. platí, že žaloba musí obsahovat žalobní body, z nichž musí být patrné, z jakých skutkových a právních důvodů považuje žalobce napadené výroky rozhodnutí za nezákonné nebo nicotné. Toto ustanovení tak žalobci ukládá povinnost uvést v žalobě konkrétní (tj. ve vztahu k žalobci a k projednávané věci individualizovaná) skutková tvrzení doprovázená (v témže smyslu) konkrétní právní argumentací, z nichž plyne, z jakých důvodů považuje žalobce napadené výroky rozhodnutí za nezákonné nebo nicotné (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 10. 2021, č. j. 8 Ads 215/2021-42). Podle § 71 odst. 2 věty třetí s. ř. s. pak musí žalobce ve lhůtě pro podání žaloby uplatnit alespoň jeden žalobní bod tak, aby jeho žaloba byla projednatelná. Pokud žalobní bod neuplatní vůbec, nebo až po lhůtě pro podání žaloby, bude žaloba odmítnuta podle § 37 odst. 5 s. ř. s. (srov. rozsudek rozšířeného senátu NSS ze dne 20. 3. 2018, č. j. 3 Azs 66/2017-31, č. 3733/2018 Sb. NSS, body 37 a 48).

[11] Otázkou formulace žalobních bodů se Nejvyšší správní soud již opakovaně zabýval. V rozsudku rozšířeného senátu ze dne 20. 3. 2018, č. j. 3 Azs 66/2017-31, Nejvyšší správní soud uvedl, že uplatnění alespoň jednoho projednatelného žalobního bodu představuje zvláštní náležitost žaloby proti rozhodnutí správního orgánu ve smyslu § 71 odst. 1 písm. d) s. ř. s. Za žalobní bod je přitom nutno považovat „každé vyjádření žalobce, z něhož byt i jen v nejhrubších obrysech lze dovodit, že napadené správní rozhodnutí z určitého důvodu považuje za nezákonné“ (srov. rozsudek rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 8. 2010, č. j. 4 As 3/2008-78). Smyslem uvedení žalobních bodů dle § 71 odst. 1 písm. d) s. ř. s. je „jednoznačné ustavení rámce požadovaného soudního přezkumu ve lhůtě zákonem stanovené k podání žaloby.“ Tento zákonný požadavek je přitom naplněn i „jen zcela obecným a stručným – nicméně srozumitelným a jednoznačným – vymezením skutkových i právních

důvodů tvrzené nezákonnosti nebo procesních vad správního aktu tak, aby bylo zřejmé, v jaké části a z jakých hledisek se má soud věcí zabývat“ (srov. rozsudek rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 8. 2010, č. j. 4 As 3/2008-78, dále např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 5. 2011, č. j. 1 Afs 2/2011-55, ze dne 12. 2. 2021, č. j. 5 As 77/2020-25 atd.). Jinými slovy, náležitost žaloby dle § 71 odst. 1 písm. d) s. ř. s. je splněna, pokud „jsou z tvrzení žalobce seznatelné skutkové děje a okolnosti individuálně odlišitelné od jiných ve vztahu ke konkrétnímu případu žalobce, jež žalobce považoval za relevantní k jím domnělé nezákonnosti správního rozhodnutí; právní důvody nezákonnosti (či nicotnosti) napadeného správního rozhodnutí pak musí být tvrzeny alespoň tak, aby soud při aplikaci obecného pravidla, že soud zná právo, mohl dostatečně vymezit, kterým směrem, tj. ve vztahu k jakým právním předpisům bude směřovat jeho přezkum“ (srov. rozsudek rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 8. 2010, č. j. 4 As 3/2008-78).

[12] Optikou výše uvedených kritérií Nejvyšší správní soud nahlížel i na nyní projednávaný případ a dospěl k závěru, že městský soud pochybil, když žalobu pro absenci žalobního bodu odmítl. Z obsahu spisu vyplývá, že žalobou napadené rozhodnutí bylo stěžovatelce doručeno dne 12. 9. 2022. Žalobu podala stěžovatelka k poštovní přepravě dne 14. 11. 2022, přičemž městskému soudu byla doručena dne 16. 11. 2022, tedy poslední den zákonem stanovené lhůty pro podání žaloby. Kromě označení rozhodnutí, proti kterému směřovala, obsahovala žaloba také stručné odůvodnění, proč stěžovatelka nesouhlasila s napadeným rozhodnutím. Stěžovatelka uvedla, že rozhodnutí žalovaného „vychází na základě posledního posudku PK z toho, že žadatelka byla posouzena od prosince 2015 do června 2020 jako osoba s II. stupněm závislosti na každodenní péči jiné osoby a od července 2020 jako osoba s III. stupněm závislosti na každodenní péči jiné osoby. Ani s tímto posudkem a ani s tímto posouzením žadatelka nesouhlasí.“ Z uvedených důvodů stěžovatelka navrhla, aby rozhodnutí žalovaného městský soud zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

[13] Nejvyšší správní soud je názoru, že výše uvedené žalobní tvrzení dostalo požadavkům na vymezení žalobního bodu tak, jak byly formulovány ve shora citované judikatuře. Z tohoto tvrzení je zcela zřejmé, z jakých skutkových důvodů považovala stěžovatelka napadené rozhodnutí za nezákonné. Stěžovatelka sice poměrně stručným, ale přesto dostatečným způsobem vystihla podstatu problému, když uvedla, že nesouhlasí s posouzením stupně své závislosti na každodenní péči jiné osoby, a to na základě příslušného posudku posudkové komise v této věci. Je tedy zřejmé, z jakého důvodu považovala stěžovatelka napadené rozhodnutí za nezákonné. Žalobní bod namítaný stěžovatelkou přitom nepředstavuje pouze obecné tvrzení nezákonnosti, nýbrž jasně individualizovaný popis vady, kterou napadeného rozhodnutí trpí (srov. rozsudek rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 12. 2005, č. j. 2 Azs 92/2005-58, dále např. rozsudek ze dne 30. 5. 2018, č. j. 10 Ads 215/2017-62). Ze žaloby je rovněž zcela jednoznačné, v jaké části a z jakých hledisek se měl městský soud žalobou zabývat, resp. kterým směrem, tj. ve vztahu k jakým právním předpisům měl směřovat jeho přezkum (srov. rozsudek rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 8. 2010, č. j. 4 As 3/2008-78, obdobně též např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 10. 2021, č. j. 8 Ads 215/2021-43). Stěžovatelka dále v žalobě rovněž jednoznačně uvedla, čeho se podanou žalobou domáhala, když uvedla, že navrhuje, aby městský soud napadené rozhodnutí ve výroku I a II zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

pokračování

[14] Již na základě žaloby podané dne 16. 11. 2022 tak měl městský soud povinnost se nyní projednávanou věcí zabývat a nikoliv žalobu odmítnout pro absenci žalobních bodů. Lze dodat, že bezvadným žalobním bodem nelze rozumět pouze takové skutkové tvrzení, které žalobce přesně subsumoval pod určitá ustanovení zákona (*iura novit curia*, srov. rozsudek rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 12. 2005, č. j. 2 Azs 92/2005-58). Pro projednání žaloby před soudem je dostačující, že žaloba splňuje náležitosti dle § 71 odst. 1 písm. d) s. ř. s. [resp. i náležitosti dle § 71 odst. 1 písm. a) a f) s. ř. s.].

[15] Nad rámec věci Nejvyšší správní soud dodává, že nijak nezpochybňuje závěry plynoucí z judikaturní praxe týkající se výzvy k doplnění žalobních bodů dle § 37 odst. 5 s. ř. s. (viz rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 3. 2018 č. j. 3 Azs 66/2017-31, a ze dne 31. 3. 2022, č. j. 9 Ads 226/2021-25), na které odkazuje městský soud. Na nyní projednávaný případ ovšem tyto závěry nejsou přílehlivé. Jak již totiž bylo dovozeno výše, žaloba stěžovatelky obsahovala projednatelný žalobní bod, kterým se městský soud měl povinnost zabývat a nikoliv žalobu odmítnout dle § 37 odst. 5 s. ř. s. Lze rovněž podotknout, že podstatou nyní projednávané věci je posouzení výše přiznaného příspěvku na péči, jehož smyslem je poskytování pomoci a podpory toliko fyzickým osobám, jejichž dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav dosahuje určité vyšší míry závažnosti (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 6. 2014, č. j. 4 Ads 75/2014-20). Z úřední činnosti si přitom městský soud musel být vědom stěžovatelkou uváděné skutečnosti, že již dříve se soud otázkou výše příspěvku na péči ve vztahu k totožné stěžovatelce zabýval, přičemž rozhodnutí žalovaného zrušil z důvodu nedostatečně zjištěného skutkového stavu.

[16] S ohledem na výše uvedené Nejvyšší správní soud shledal kasační stížnost důvodnou, a proto napadené usnesení městského soudu podle § 110 odst. 1 věta první s. ř. s. zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení (§ 110 odst. 4 s. ř. s.). O kasační stížnosti bylo rozhodnuto bez jednání postupem podle § 109 odst. 2 s. ř. s., podle něhož o kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud zpravidla bez jednání. O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodne městský soud v novém rozhodnutí (§ 110 odst. 3 s. ř. s.).

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 15. května 2024

Tomáš Foltas
předseda senátu